

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Факультет соціології і права**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан

факультету соціології і права

_____ Я.Ю.Цимбаленко

« ____ » _____ 20__ р.

МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

рівень вищої освіти бакалаврський

спеціальність 081 "Право"

освітня програма для всіх програм

Ухвалено методичною комісією
факультету соціології і права

Протокол від _____ 20__ р. № _____

Голова методичної комісії

(підпис)

(ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 20__ р.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

старший викладач Гожій Ірина Олексіївна _____

Програму затверджено на засіданні кафедри публічного права

Протокол від « ____ » _____ 20__ року № ____

Завідувач кафедри

_____ Д.О. Маріц
(підпис)

« ____ » _____ 20__ р.

Програма навчальної дисципліни "Міжнародне приватне право" складена відповідно до освітньо - професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 081 "Право". Навчальна дисципліна належить до циклу дисциплін професійної та практичної підготовки.

Обсяг навчальної дисципліни 3 кредити ЄКТС.

Предметом навчальної дисципліни є міжнародне приватне право, як частина національної системи права, норми якого регулюють приватноправові відносини за участю іноземних громадян або іноземних юридичних осіб або цивільно-правові відносини, ускладнені іншим іноземним елементом.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна "Міжнародне приватне право" має тісний зв'язок з такими дисциплінами, як "Міжнародне публічне право", "Цивільне право", "Сімейне право", "Трудове право" і повинна викладатися після вивчення зазначених дисциплін.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни "Міжнародне приватне право" є формування знань про правове регулювання приватноправових відносин, ускладнених іноземним елементом.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни "Міжнародне приватне право" є передача студентам комплексу знань про поняття, особливості методів правового регулювання, систему і роль міжнародного приватного права в сучасних умовах, правовий статус суб'єктів міжнародного приватного права, загальні засади правозастосування у міжнародному приватному праві.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

Знання:

- Загальні поняття і категорії міжнародного приватного права..
- Правовий статус суб'єктів міжнародного приватного права.
- Основні колізійні прив'язки міжнародного приватного права, особливості їх застосування.

Уміння:

- Аналізувати можливість застосування конкретної колізійної прив'язки до правовідносин за участю іноземного елемента.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Поняття міжнародного приватного права

Тема 1.1. Поняття, предмет і система міжнародного приватного права

Поняття міжнародного приватного права. Предмет міжнародного приватного права. Поняття «іноземного елемента» у міжнародному приватному праві. Система міжнародного приватного права. Правова природа норм міжнародного приватного права та його місце в системі права.

Тема 1.2. Методи правового регулювання у міжнародному приватному праві

Поняття методу правового регулювання. Матеріально – правовий метод правового регулювання правовідносин, ускладнених іноземним елементом.. Колізійно – правовий метод як основний метод регулювання цивілістичних відносин з «іноземним елементом».

Розділ 2. Джерела міжнародного приватного права

Тема 2.1. Поняття та види джерел міжнародного приватного права.

Внутрішнє законодавство як джерело міжнародного приватного права

Поняття джерел права. Види джерел міжнародного приватного права. Джерела міжнародного приватного права, які офіційно визнані у правовій системі України. Закон України "Про міжнародне приватне право".

Тема 2.2. Міжнародні договори, правові звичаї - джерела міжнародного приватного права

Міжнародний договір та звичай як основні джерела міжнародного приватного права. Класифікація міжнародних договорів у міжнародному приватному праві. Поняття міжнародного правового звичаю. Види звичаїв, що застосовуються у міжнародному приватному праві. Правила ІНКОТЕРМС - 2000.

Розділ 3. Загальні засади правозастосування у міжнародному приватному праві

Тема 3.1. Вчення про колізійну норму

Поняття колізійної норми. Структура колізійної норми. Класифікація колізійних норм. Основні формули прикріплення колізійних норм. Проблема правової кваліфікації у міжнародному приватному праві. Зворотне відсилання. Відсилання до права третьої держави.

Тема 3.2. Інші загальні засади міжнародного приватного права

Поняття публічного порядку у правових системах. Зміст концепції обходу закону. Законодавство України про обхід закону. Взаємність та реторсії у міжнародному праві. Матеріальна та формальна взаємність.

Розділ 4. Суб'єкти міжнародного приватного права

Тема 4.1. Цивільно-правовий статус іноземних осіб і осіб без громадянства

Поняття суб'єктів міжнародного приватного права. Особливість правового статусу фізичних осіб у міжнародному приватному праві. Іноземці за законодавством України. Іммігранти. Право - та дієздатність іноземців в Україні. Застосування особистого закону фізичної особи (*lex personalis*) для вирішення колізійних питань дієздатності. Правове становище громадян України за кордоном.

Тема 4.2. Правовий статус юридичних осіб. Держава як суб'єкт міжнародного приватного права

Особистий закон юридичної особи. Критерії визначення особистого закону юридичної особи в різних правових системах. Правове становище іноземних юридичних осіб в Україні.

Тема 4.3. Держава як суб'єкт міжнародного приватного права

Особливості участі держави в міжнародних приватних відносинах. Імунітет держави та його види.

Розділ 5. Право власності у міжнародному приватному праві

Тема 5.1. Особливості правового регулювання відносин власності у міжнародному приватному праві

Особливості інституту права власності в різних правових системах.. Особливості застосування принципу *lex rei sitae* для нерухомого та рухомого майна. Право власності та інші речові права на рухоме майно, що перебуває у дорозі. Імунітет державної власності.

Тема 5.2 Захист культурних цінностей і права власності на них

Конвенції ЮНЕСКО про захист культурних цінностей. Законодавство України в сфері збереження і захисту культурної спадщини.

Тема 5.3.Правове регулювання іноземних інвестицій у міжнародному приватному праві

Поняття інвестицій. Прямі та портфельні інвестиції. Багатосторонні угоди, які регламентують інвестиційну діяльність.

Розділ 6. Інтелектуальна власність у міжнародному приватному праві

Тема 6.1.Інтелектуальна власність у міжнародному приватному праві

Поняття інтелектуальної власності. Стокгольмська конвенція (14.06.1967) про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності.

Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів 1886 р. Національний режим охорони, встановлений Бернською конвенцією...

Паризька конвенція про охорону промислової власності, прийнята 20 березня 1883 року на дипломатичній конференції у Парижі. Поняття національного режиму, встановленого Паризькою конвенцією. Поняття пріоритету.

Розділ 7. Правочини та зобов'язання у міжнародному приватному праві

Тема 7.1. Поняття та види правочинів з іноземним елементом

Поняття правочину у сфері приватноправових відносин, ускладнених іноземним елементом. Класифікація зовнішньоекономічних договорів, як різновиду правочинів з іноземним елементом. Визначення правом України

форми правочину стосовно нерухомого майна, що зареєстроване в Україні. Положення Віденської конвенції про договори міжнародної купівлі - продажу товарів 1980 р. про форму договору купівлі - продажу товарів.

Поняття позовної давності. Строк позовної давності в країнах різних правових систем. Конвенція про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів 1974 року. Принцип автономії волі сторін, закріплений у правових системах більшості країн світу.

Тема 7.1. Окремі види договорів

Поняття договору міжнародного фінансового лізингу. Конвенція УНІДРУА про міжнародний фінансовий лізинг (підписана у 1988 р. в Оттаві) - основний акт, що регулює відносини лізингу у міжнародній торговельній практиці.

Поняття договору міжнародного факторингу. Конвенція УНІДРУА про міжнародний факторинг прийнята в Оттаві у 1988 р.

Розділ 8. Шлюбно-сімейні відносини в міжнародному приватному праві

Тема 8.1. Особливості правового регулювання шлюбно - сімейних відносин у міжнародному приватному праві

Особливості укладання та припинення шлюбу у правових системах різних держав. Цивільна та церковна форма шлюбу. Укладання шлюбу на території України. Укладання шлюбу за кордоном. Визнання шлюбу, укладеного за кордоном. Укладання шлюбу в консульській установі або дипломатичному представництві. Припинення шлюбу. Інститут міжнародного усиновлення.

Розділ 9. Спадкові відносини у міжнародному приватному праві

Тема 9.1. Особливості правового регулювання спадкових відносин у міжнародному приватному праві

Особливості інституту спадкування у різних країнах. Порядок складання та форма заповіту, визначена законодавством іноземних країн. Форма заповіту за законодавством України. Системи спадкування за законом : романська та система парантел. Правовий режим відумерлої спадщини у міжнародному приватному праві. Концепція "право окупації". Концепція "право спадкування".

Розділ 10. Трудові відносини у міжнародному приватному праві

Тема 10.1. Колізійні питання в сфері трудових відносин

Загальна характеристика трудових відносин у міжнародному приватному праві. Трудова міграція. Колізійні регулювання міжнародних трудових процесів. Працевлаштування іноземців в Україні. Трудові права українських громадян за кордоном.

3. ЗАПЛАНОВАНІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

До запланованих видів навчальної діяльності віднесені лекції, як основне джерело інформації з навчальної дисципліни "Міжнародне приватне право", семінарські заняття, на яких перевіряється рівень засвоєння студентами матеріалу, що був поданий на лекціях, а також матеріалу, який студенти повинні опрацювати самостійно. Навчальним планом передбачено написання студентами модульної контрольної роботи.

Методами навчання є, зокрема, дискусія з певного питання або проблеми, що може бути розгорнута на семінарському занятті, навчальні дебати тощо.

Приділяється велика увага інформаційно-комунікаційним технологіям навчання, що активізують самостійну роботу студентів: це електронні презентації студентів, які поглиблюють, деталізують інформацію, отриману на лекціях, це повідомлення студентів на семінарських заняттях щодо особливостей регулювання приватноправових відносин, ускладнених іноземним елементом тощо.

Викладачем був створений мультимедійний проект "Захист культурних цінностей", який пропонується до перегляду на семінарських заняттях.

4. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Для діагностики успішності навчання студентів з дисципліни "Міжнародне приватне право" викладачем складаються тестові завдання до модульної контрольної роботи. З метою проведення поточного контролю успішності засвоєння студентами лекційного матеріалу, може бути запропоноване

експрес - опитування у вигляді декількох питань з матеріалу, який був поданий на лекції. Навчальним планом підготовки бакалаврів спеціальності 081 "Право" передбачено семестрову атестацію у вигляді диференційованого заліку . Засобом діагностики на заліку є білети, складені викладачем з урахуванням всього поданого матеріалу або декілька варіантів залікових тестових завдань.

Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна рейтингова система і університетська шкала оцінювання.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

5.1. Базова

1. Міжнародне приватне право: підручник/ за ред. А.С.Довгерта і В.І. Киселя. - 2 видання.- К.: Алерта,2014.
2. Міжнародне приватне право: науково-практичний коментар Закону України/ А.С.Довгерт, В.І.Кисіль, - К.,2008.
3. Міжнародне приватне право: підручник для студ. юрид. вищ.навч. закл./ за ред. проф. В.П.Жушмана та доц. І.А.Шуміло. – Х.: Право, 2015.

5.2. Допоміжна

1. Баймуратов М.А. Международное частное право. – Одесса, 1996.
2. Кисіль, В. І. Зворотне відсилання в міжнародному приватному праві [Текст] / В. І. Кисіль // Актуал. пробл. міжнар. відносин. — 1999. — Вип. 13, ч. 1. —С. 91-99.
3. Міжнародне приватне право. Актуальні проблеми/ За ред. проф. А.Довгерта. – К.: Укр.центр правничих студій, 2001.